

PRESSEMEDDELELSE

26.11.2020

Den internationale fynbomaler: Nyt blik på Jens Birkholm

Med den nyåbnede særudstilling *Jens Birkholm – Fynbomaleren i Berlin* sætter Faaborg Museum nyt, forskningsbaseret fokus på Fynbomalerens samlede kunstneriske virke fra Faaborg til Berlin og retur. Med udstillingen er det sigtet at belyse hans mangfoldige motivvalg, vejen til anerkendelse og hans position i dansk og tysk kunsthistorie.

Det er første gang i over 50 år, at en særudstilling præsenterer et så stort udsnit af Birkholms samlede produktion, ca. 90 værker i alt, med fornemme værker fra museets egen samling, tilføjet væsentlige værker fra ind- og udland, herunder en lang række privatejede værker, der ikke tidligere har været vist offentligt.

Fra storbyens slum til Sydfyns landskabsidyl

Maleren Jens Birkholm (1869-1915) adskilte sig markant fra de øvrige Fynbomalere. Gennembruddet som kunstner fik han ikke i Danmark, men i Berlin i 1890'erne, blandt andet med et maleri med titlen *Sult*, og snart fulgte andre motiver af storbyens skyggesider. Nøgternt skildrede Birkholm mennesker på bunden af samfundet i en række hverdagsskildringer fra datidens Berlin: de udsatte fra fattighuset, i herberget, i parken og på legepladsen – blottet for enhver form for romantik eller sentimentalitet. Birkholm boede i Berlin i 10 år, fik konstateret tuberkulose og vendte hjem til Faaborg i 1902, hvor han fik atelier i byen og et lille malehus på kanten af Faaborg Fjord. Han bevarede forbindelsen til Berlin, og hans samfundskritik ses også i billeder fra fattighuset i Faaborg. Men det er især landskaberne, der kendetegner hans Faaborg-år; utallige skildringer fra især Svanninge Bakker i alt slags vejr og på alle årstider.

Birkholm var en undersøgende maler, og hans samlede værk "stritter" i mange forskellige retninger både malerisk og motivisk i en grad, så man kan blive i tvivl om, hvorvidt den samme kunstner har skabt alle værkerne. Men som hos de øvrige Fynbomalere er det hverdagen, der står i centrum af alle værkerne; som dokumentation men også som kunstnerisk oplevelse, der kontrastfyldt spænder fra mørkstemte figurskildringer, sociale vidnesbyrd fra bunden af samfundet, og til lysstemte, stoflige gengivelser af hjemstavnsens vejrlig og natur. Modsætningerne mødes i et kunstnerisk livsværk, der her bredes ud i sin mangfoldige helhed.

Birkholm og Fynbomalerne

I dag regnes Birkholm for at være en af de helt centrale kunstnere i kredsen af Fynbomalere – og i stiftelsen af Faaborg Museum. Det var Birkholm, der skabte forbindelse til den velhavende konserverfabrikant Mads Rasmussen, og han spillede en aktiv og væsentlig rolle, da Rasmussen besluttede sig for at oprette et museum for Fynbomalerne i Faaborg. Birkholm opnåede herved som kunstner institutionel repræsentation, men hans socialrealistiske kunst især fra den tyske hovedstad har været svær at placere. På den ene side har den været rost og anset som væsentlig, men på den anden side har den virket fremmedartet på mange og er dermed blevet udgrænset i institutionel og kunsthistorisk sammenhæng. Hans landskaber har derimod længe været værdsat af private samlere, og denne del af Birkholms virke har gennem de sidste 10-15 år også haft Faaborg Museums interesse, og flere erhvervelser er tilkommet, som nu vises – sammen med øvrige indlånte og egne værker – i en samlet præsentation, der viser Birkholms mange facetter.

Fakta:

I modsætning til mange af de andre fynske kunstnere fra kredsen, som blev uddannet på Zahrtmanns skole i København, var Jens Birkholm autodidakt kunstner. Birkholm blev født i Faaborg i 1869. Han blev udlært malersvend og tegnede og malede allerede i sin læretid. Malerens far, Christen Jensen Birkholm, var skipper, og som skippere hørte Jens Birkholms familie til den økonomisk bedrestillede del af byens befolkning. I 1884 begyndte Jens Birkholm som lærling hos en af byens to store malermestre, E.N. Knippel og som en del af uddannelsen fulgte Birkholm undervisning på Faaborgs tekniske skole, hvor både E.N. Knippel og Syrak Hansen; Fynbomaler Peter Hansens far, var lærere. Da Birkholm var udlært rejste han som malersvend og arbejdede i Tyskland og Schweiz, og indimellem kom han hjem til Faaborg. I 1892 rejste Birkholm til Berlin, hvor han slog sig ned og ernærede sig som håndværksmaler, men skabte fra første færd en lille række bemærkelsesværdige malerier som *Sult* (1892), *Ved sengetid i herbergeret* (1893) og *Sækkelappersker* (1894), der skildrer socialt udsatte grupper i Berlin. Som følge af sygdom flyttede han i 1902 tilbage til fødebyen Faaborg. Her fortsatte han med de socialrealistiske motiver men begyndte også at male de varierede landskaber i og omkring fødebyen.

Jens Birkholm – Fynbomaleren i Berlin

28/11 2020 – 18/4 2021.

Udstillingen ledsages af en rigt illustreret forskningspublikation med bidrag af to tyske kunsthistorikere, Dr. Sabine Meister og museumsleder på Mitte Museum i Berlin, Sigrid Schulze, der belyser aspekter af Birkholms virke i Berlin. Museumsinspektør Eva Frellesvig, Faaborg Museum, bidrager med en artikel, som

har fokus på hans kunstneriske karriere i Danmark. Publikationen udkommer den 17. december.

Pressekontakt:

Sascha Kinzella, sascha@faaborgmuseum.dk, tlf. 88442347.

Pressefotos.

Jens Birkholm, *Legeplads Humboldthain*, 1897-98. Faaborg Museum

Jens Birkholm, *Når lyngen blomstrer*, 1907. Faaborg Museum

Jens Birkholm, *Kartoffeloptagning ved fjorden*, ca. 1911. Faaborg Museum

Jens Birkholm, *Efterår i skoven*, 1912. Privateje

Jens Birkholm, *Wärmehalle in Berlin*, 1908. Berlinische Galerie. Fotokreditering:
Kai-Annett Becker/Berlinische Galerie